

Suomen kilpailukykyasema heikkeni:

Suomi 11. sijalla

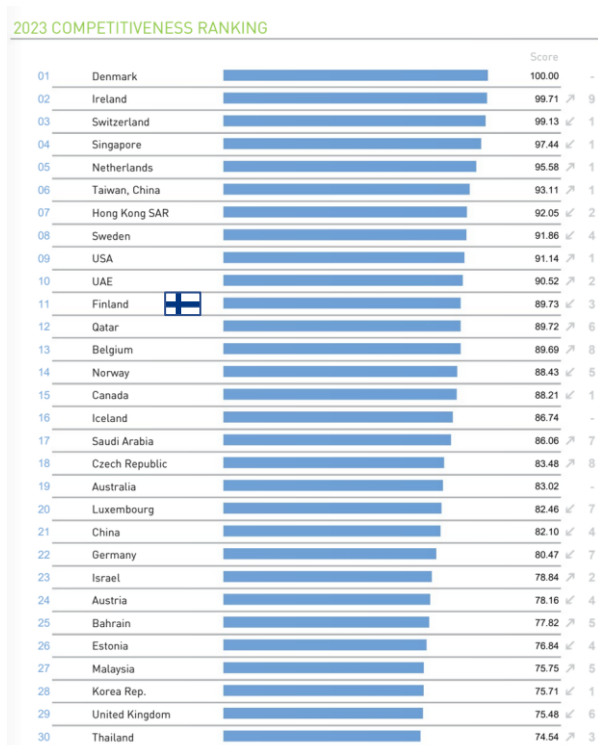
IMD:n kansainvälisessä kilpailukykyvertailussa

Institute for Management Development (IMD), *IMD World Competitiveness Yearbook 2023*, www.imd.ch/wcc

World Competitiveness Ranking 2023:
<https://www.imd.org/centers/wcc/world-competitiveness-center/rankings/world-competitiveness-ranking/2023/>

Suomen sijoitus aleni kolme sijaa sijalle 11 IMD:n tuoreessa 64 maan kansainvälisessä **kilpailukykyvertailussa** (ks. oheinen kuvio). Sijoitus aleni takaisin toissa-vuotiselle tasolleen.

IMD:n luokittelussa Suomen sijoitusta viime vuodesta paransivat kansainväliset investoinnit ja työllisyys. Sen sijaan erityisesti kansainvälinen kauppa, asenteet ja arvot sekä hinnat heikensivät sitä. Näistä suorat sijoitukset voivat heilahdella pienessä maassa vuodesta toiseen huomattavasti.

Kilpailukykyvertailun kärkisijat menivät edelleen pieniin kansantalouksiin. Tanska säilytti kärkipaikkansa ja Irlanti nousi jopa yhdeksän sijaa toiseksi. Näiden jälkeen tulivat Sveitsi ja Singapore ennen Alankomaita ja Taiwania. Ruotsi putosi neljä sijaa kahdeksanneksi.

Suomi on Euroopan maiden joukossa kuudennella sijalla, missä on laskua yksi sija viime vuodesta.

Kärjessä asemaansa menettivät eniten Ruotsi ja Norja sekä hieman alempana Luxemburg ja Saksa. Sijoitustaan paransivat kärkijoukossa eniten Irlanti, Qatar ja Belgia.

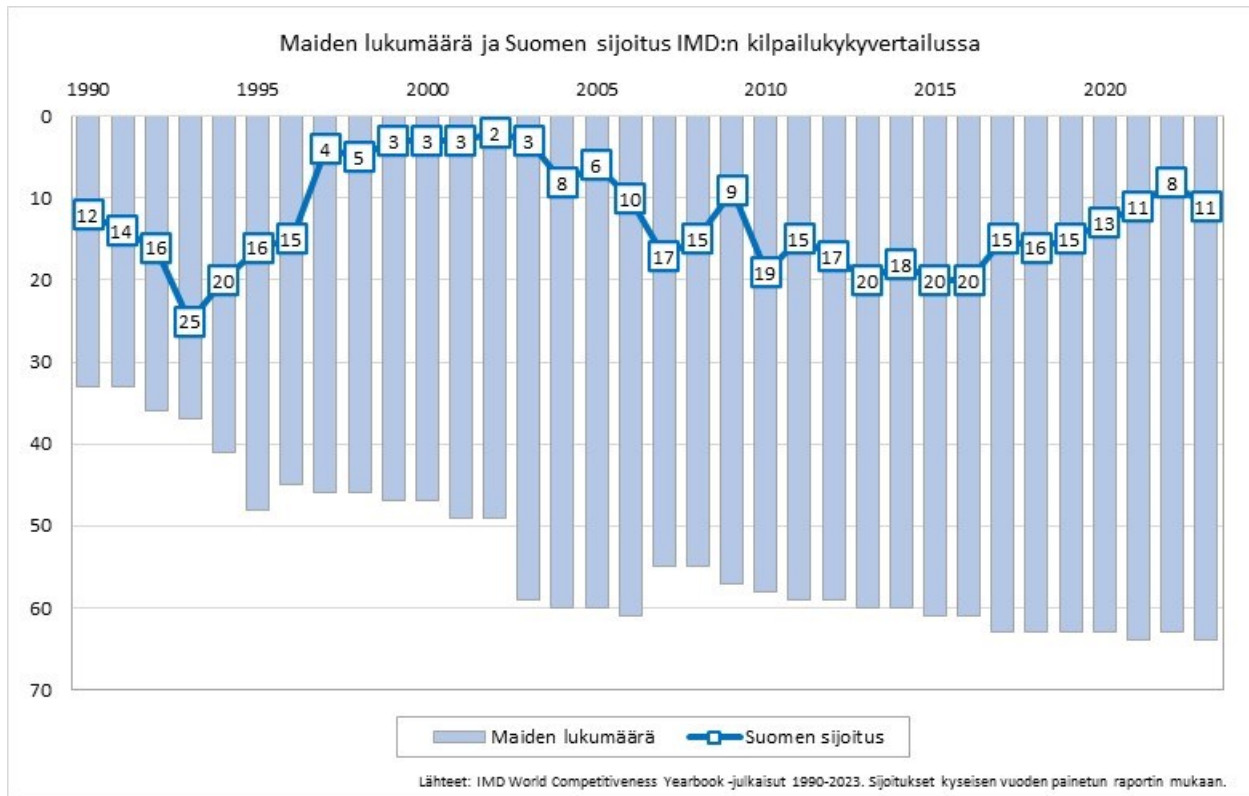
Suurista EU-maista Saksa oli 22. (viime vuonna 15.), Ranska 33. (28.), Espanja 36. (36.) ja Italia 41. (41.). EU-maista heikoimmin sijoittuivat Bulgaria (57.), Slovakia (53.), Latvia (51.), Kroatia (50.) ja Kreikka (49.).

Metodologiasta

IMD:n kilpailukykyindeksi analysoi sitä, ”miten maat ja yritykset kokonaisuutena hyödyntävät kykyjään vaurauden tai voittojen saavuttamiseksi”. Indeksi on pysynyt samankaltaisena vuodesta 2001, joskin käytetyt muuttujat vaihtuvat välillä jonkin verran.

Kokonaisindeksi lasketaan 164 tilasto- ja muista sekundaarilähteistä saadun ”kovan” muuttujan sekä 92 yritysjohtajille ja muille vaikuttajille suunnatulla kyselyllä hankitun ”pehmeän” muuttujan vakioituna ja painotettuna summana. Kysely tehdään internetin kautta siten, että vastaajat ottavat kantaa väittämiin 7-portaisella asteikolla. Lisäksi kerätään tietoa 78 taustamuuttujasta. Pehmeiden muuttujien painoarvo on noin yksi kolmasosa.

IMD:n kevättalvella 2023 toteutettuun kyselyyn vastasi eri maissa yhteensä noin 6 400 henkilöä. Kukin henkilö vastaa kyselyyn oleskelumaataan koskien. Suomesta saatiin 74 vastausta. Suurkiitos vastaajille!

Julkisen hallinnon tehokkuus ja yritysten suorituskyky heikensivät Suomen sijoitusta

IMD:n kokonaisindeksi jakautuu neljään kokonaisuuteen ja ne edelleen viiteen alakohtaan kukin. Neljä pääkokonaisuutta ovat taloudellinen menestys, julkisen hallinnon tehokkuus, yritysten suorituskyky sekä infrastruktuuri. Nämä on esitetty alaeerineen seuraavissa kuviossa.

Ensimmäisessä kuviossa on näytetty Suomen sijoitus sekä viime vuoden osalta vaalealla värillä taustalla että uusi sijoitus tummalla värillä etualalla. Palkkien alapuolella on sijoituksen muutos viime vuodesta. Lyhyempi pylväs ja negatiivinen muutos merkitsevät parempaa sijoitusta 64 maan joukossa.

Suomi pärjää heikoiten taloudellisen menestyksen kokonaisuudessa, jossa tuli kuitenkin nyt pientä parannusta suorien sijoitusten ja työllisyyden kautta, vaikka kansainvälinen kauppa vaikutti toiseen suuntaan. Rakenteellisesti Suomen (ja muiden pienten maiden) sijoitusta tässä osiossa heikentää kotimarkkinoiden pieni koko, sillä bkt on sellaisenaan yksi mittausmuuttuja.

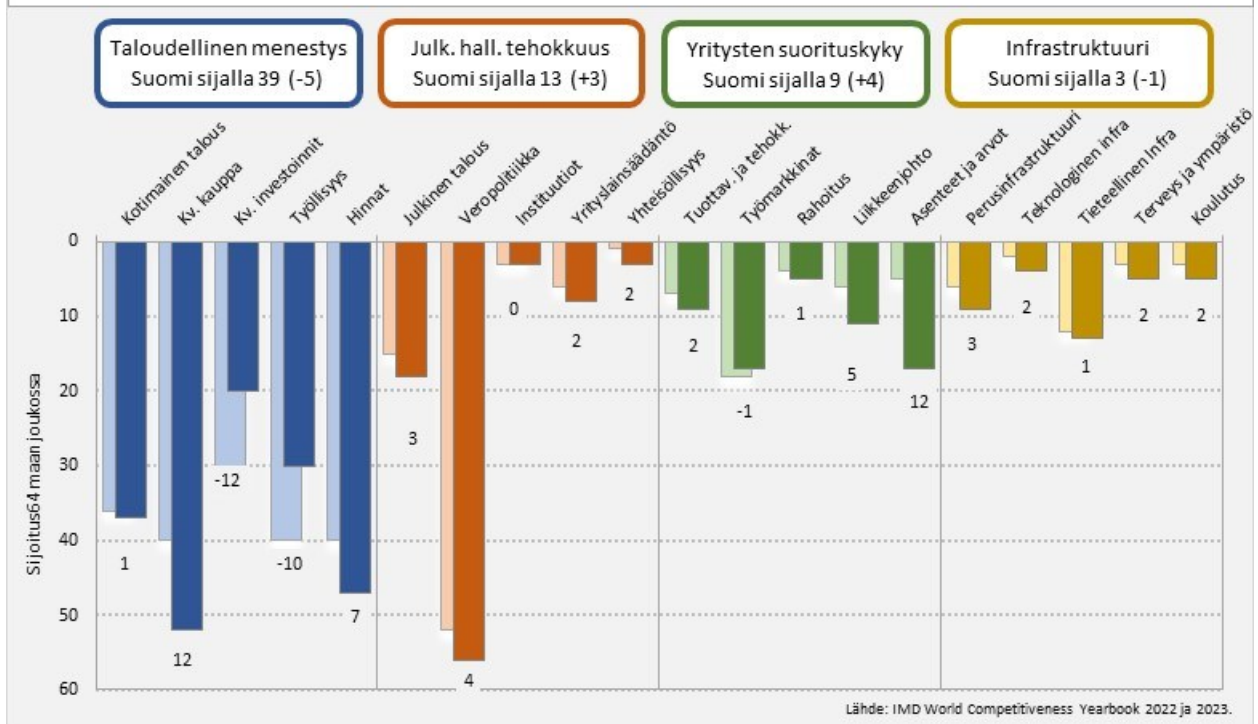
Julkisen hallinnon tehokkuudessa takapakkia kertyi sijoituksissa julkisessa taloudessa, veropolitiikassa, yrityslainsäädännössä ja yhteisöllisyydessä. Näissä ja monissa muissa muuttujissa pienet, myös sattumanvaraiset, muutokset eri maissa keräytyissä vastauksissa voivat muuttaa keskinäistä sijoitusta.

Suomen sijoitus heikkeni myös yritysten suorituskyvyssä, erityisesti asenteiden ja arvojen mutta myös liikkeenjohdon osalta.

Arvoissa ja asenteissa Suomen sijoitus heikkeni viime vuodesta kaikissa kysymyksissä, mutta erityisesti siinä, kuinka 1) avoin Suomen kulttuuri on ulkoisille ideoille, 2) kuinka joustavia ja sopeutuvia ihmiset ovat kohdatessaan uusia haasteita sekä 3) yritysten digitaalisessa siirtymässä. Nämä ovat ns. pehmeitä kyselykysymyksiä. Tuloksiin voi vaikuttaa suhteellisen pienessä otoksessa myös vastaajajoukon muuttuminen ilman, että todellista muutosta olisi tapahtunut. Lisäksi on huomattava, että vuonna 2022 Suomen sijoitus parani selvästi juuri asenteissa ja arvoissa, joten on todennäköistä, että kyse oli nyt paluusta todellisemmalle tasolle.

Tämä nähdään alempana viimeisestä kuvioista. Siinä on esitetty alaeerittäin Suomen sijoitusten kehitys vuodesta 2014, jolloin kokonaissijoitus oli heikoimmillaan. Monet alaeerät sahaavat edestakaisin ja heiluttavat siten Suomen kokonaissijoitusta. Pidemmällä aikavälillä voidaan havaita myönteistä suhteellista kehitystä työllisyydessä ja työmarkkinoilla, instituutioissa, julkisessa taloudessa, rahoituksessa, asenteissa ja arvoissa, yritysten tuottavuudessa ja tehokkuudessa sekä perusinfrastruktuurissa. Kielteistä kehitystä nähdään hinnoissa, veropolitiikassa ja koulutuksessa.

Suomen sijoitukset IMD:n kilpailukykyvertailussa 2023 (tumma pylväs etualalla; lyhyempi palkki on parempi) ja sijoitus vuonna 2022 (vaalea pylväs taustalla) sekä palkin alapuolella muutos sijoituksessa näinä vuosina

Pohjoismaiden sijoitukset 2023

	Kokonais-sijoitus	Tal. menestys	Julkinen hallinto	Yritykset	Infrastrukturi
Suomi	11	39	13	9	3
Ruotsi	8	28	14	6	4
Tanska	1	15	5	1	2
Norja	14	17	9	18	8

Mennyt kehitys ei ole tae tulevasta

IMD:n indeksi on ollut pitkään teknisesti lähes sama. Siihen pätee edelleen Etlän aiemminkin esittämä kritiikki:

- Menestys vertailuissa on jonkinlaisessa yhteydessä talouden vallitsevaan nykytilaan, mutta se ei ennakoivaa kehitystä.
- Vertailun virhemarginaali on $\pm 5-10$ sijaa.
- Itse sijoitusta enemmän huomiota tulisi kiinnittää kansakunnan kilpailukykyyn vaikuttaviin tekijöihin ja niiden edistämiseen.
- Osa muuttujista on sellaisia, että on epäselvää, onko kyseessä negatiivinen, positiivinen vai neutraali asia (esim. korkea verotus julkishallinnon

tehokkuuden kannalta), ja osa sellaisia, että ne ovat toisistaan riippuvaisia (esim. korkea tuottavuus ja korkea palkkataso, joista edellinen on tässä positiivinen ja jälkimmäinen negatiivinen tekijä).

- Eri osioiden saamat painot ja valitut muuttujat voitaisiin valita myös toisin.

IMD:n vertailun kanssa kilpaileva *World Economic Forum* ei ole julkaissut perinteistä kilpailukykyraporttiaan muutamaan vuoteen covid19-pandemian vuoksi. Tänä vuonna raportti on odotettavissa ensi syksynä. IMD:n ja WEF:n näkemyserot selittyvät kahdella seikalla:

- Toisin kuin WEF, IMD sekoittaa kilpailukykyyn osatekijöitä sen tulemiin. Jos Suomen edellytykset ovat nykytilannetta paremmat, IMD:n näkemys on pessimistisempi kuin WEF:n.

WEF mittaa varsin puhtaasti pidemmän aikavälin rakenteellista kilpailukykyä, kun taas IMD:n mittarissa on mukana myös lyhyen aikavälin kustannuskilpailukykyä kertovia muuttujia.

Kilpailukykyterveisin, Ville Kaitila (tutkija, Etlä¹)

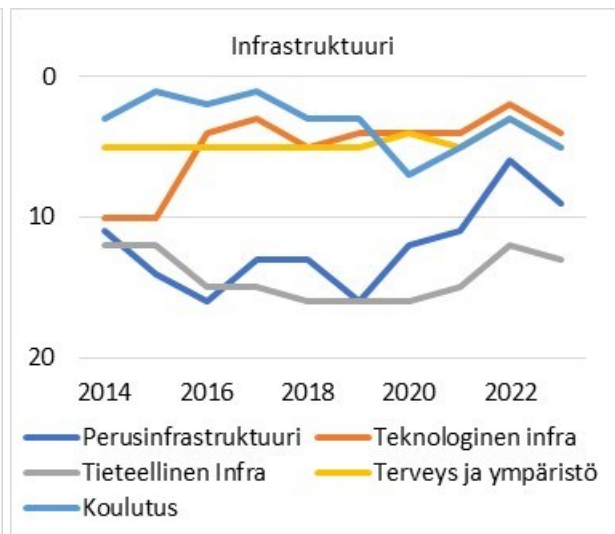
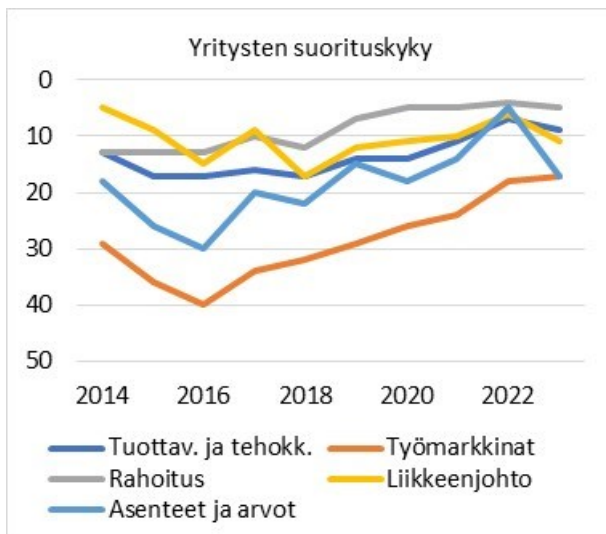
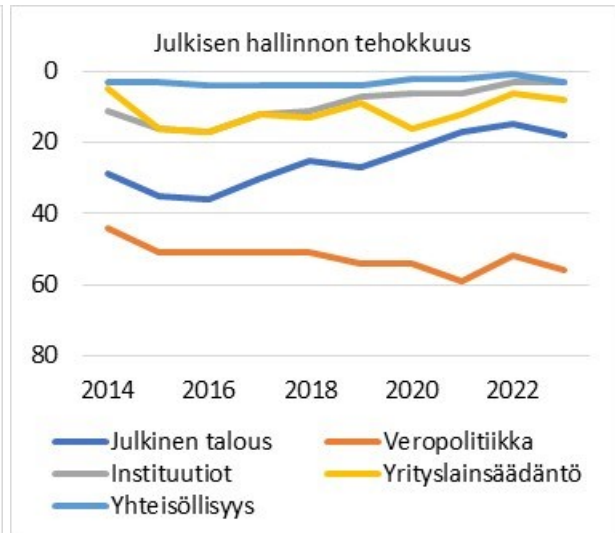
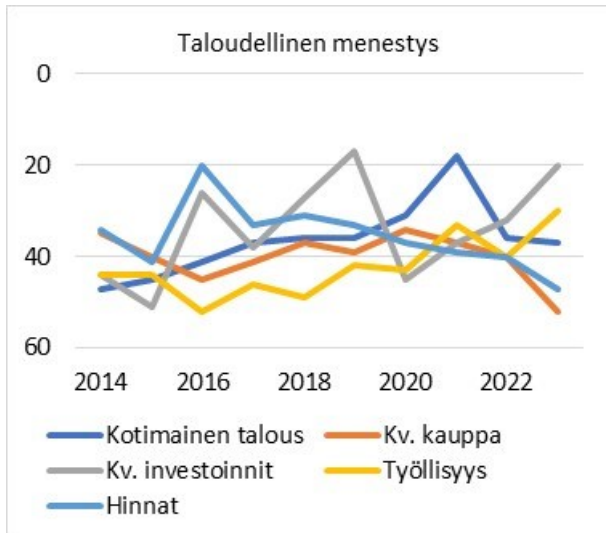
Lisätietoja:

Ville Kaitila (tutkija, Etlä; puh. 050 410 1012, ville.kaitila@etla.fi)

Aki Kangasharju (toimitusjohtaja, Etlä; puh. 050 583 8573, aki.kangasharju@etla.fi)

¹ Etlä on IMD:n *Partner Institute*, kansallinen partneri Suomessa. Keräämme heille tilastoja julkisista lähteistä ja avustamme heitä internet-kyselyn toteuttamisessa, mutta emme muutoin osallistu kilpailukykyraportin tai sen taustaselvitysten laadintaan, levittämiseen tai rahoittamiseen, emmekä itse saa IMD:ltä rahoitusta.

Suomen sijoitusten kehitys vuodesta 2014

Lähteet: IMD World Competitiveness Yearbook -julkaisut 2015–2023.